

Izbaja vsak dan razen nedelje in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravljalni prostori: 2657 S. Lawrence av.
Office of publication: 2657 So. Lawrence ave.
Telephone: Lawrence 4635.

LETO—YEAR XIII. Entered as second-class matter January 23, 1910, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., ponedeljek, 20. septembra (Sept. 20th) 1920. Subscription \$5.00 Yearly. STEV.—NUMBER 220.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

NOVA ZDRUŽITVENA POGODBA J. S. K. J.

Ima jednote ostane stare; bančna vloga na posodini banki na sime preseagati \$20,000.

RAZPRAVA O PRAVILIH.

Dopoldanska seja 17. septembra. Po prečitnem zapisniku vpraša delegat Movern, ako bi lahko prišel njegov predlog glede volitve gl. odbornikov v zapisnik in zakaj da sploh ni nič omenjeno v zapisniku, kak predlog je stavil. Konvencni predsednik mu pojasni, da je bil njegov predlog osiroma resolucija zavrnjena in da radi tega ni potreba, da bi bil omenjen v zapisniku.

Nato poda finančni odbor svoje poročilo, v katerem priporoča, da naj se nakupi za \$50,000 državnih, mestnih ali dobrih industrijskih bonдов, ki prinašajo visoke obresti, in katere obresti naj se pripisajo vsakokrat rezervnemu skladu. Priporoča tudi, da naj se nakupi za \$10,000 in midskega sklada bonдов.

Delegat Predovič vpraša, kaj je naloga finančnega odbora. Konvencni predsednik odgovori, da bo dobil pojasnilo, ko pride tozadevna točka na dnevni red.

Delegat Kržišnik, član tega odbora poda pojasnilo.

Nato poroča, konvencni predsednik, da je združitevna pogodba izdelana, ker pa gl. blagajnik Brodich ni navzoč, ne pride še na razpravo.

Neki delegat poroča, da je bil gl. odbor JSKJ povabljen od gl. odbora SNP na skupni sestavi. Zborovna odloča, da se tekoči redični poslovni red razpravi, da se ne odzovemo takemu povabilu in da se gl. odbor ne udeleži sestanka in da naj ne gremo nikamor. Sprejeto.

Sklenjeno, da mora vsak kandidat za gl. odbornika navesti svoje zmognosti za dotični urad, za katerega kandidira in da v slučaju dvoma prelokalni odbor preloči, ako je sposoben za ta urad ali ne.

Glede zastopstva je bilo sklenjeno, da društva od 25 do sto enakopravnih članov imajo pravico poslati po enega delegata od sto naprej pa po dva.

Glede zastopstva je bilo stavljeno več predlogov in ko je bil odglasovan posredovalni predlog, je glavni blagajnik Brodich se enkrat zagovarjal ta predlog in zahteval, da ga konvencni predsednik na glasovanje. Protivni delegat Zbašnik odločno protestira, ker je predlog bil že odglasovan in je propadel.

Za delegata sme biti edino te državljani Zdr. držav.

Pri splošnem glasovanju imajo pravico do glasovanja edino le enakopravni člani, namreč oni, ki so zavarovani za posmrtnino in bolniško podporo. Člani, ki so zavarovani samo za posmrtnino, imajo pa pravico do glasovanja edino pri predlogih, ki se tičejo njihovih pravic.

Glede splošnega glasovanja je bila dolga razprava in končno se bilo sklenjeno, da se voli samo na seji, redni ali izredni.

Dnevnicni delegatov in gl. odbornikov ter uradnikov so bile določene na osem dolarjev in da so oddaljeni delegati in gl. odborniki ter uradniki upravičeni do spalnih vozov.

Plače gl. odbornikov in uradnikov do prihodnje konvencije so bile določene sledeče: Gl. predsednik \$300. letno; gl. podpredsednik \$20. letno; gl. tajnik \$250. mesečno; gl. blagajnik \$420. letno; blagajnik neplačanih posmrtnin \$180. letno. Predsednik nadzornega odbora \$75. letno, druga dva nadzornika po \$40. letno; predsednik porotnega odbora \$75. letno, ostala dva gl. porotnika po \$35. letno in vrhovni zdravnik po 25c od vsake predlagane prošnje ali bolniške listine.

V debati za določitev plače gl. tajnika je omenil delegat Mohor (Nadaljevanje na 2. str. 3. kol.)

PODJETNIKI SO PRIČELI TRGATI DELAVSKO MEZDO.

Philadelphia, Pa. — S. Herbert, predsednik Herbert Hosiery kompanije v Conshohokenu, Pa., naznanja, da je znižal delavcem v svoji tovarni mezo za deset odstotkov in da so delavci ostali na delu. Zagrožil jim je, če ne sprejmejo utrgane mezde, da zapre tovarno.

Podjetniki pravijo, da to ni terorizem, ampak terorizem je le takrat po njih logiki, kadar delavci zahtevajo.

RUDARJI VZTRAJAJO NA POČITNICAH.

RUDARJEM NA POČITNICAH SO SE PRIDRUŽILI ŠE STROJNIKI IN DELAVCI PRI SESAKAH.

Tudi nekateri pisarniški uslužbenci nočejo opravljati rudarskega dela.

Shamokin, Pa. — Rudarji na polju trdega premoga so se vedno na počitnicah. Med njimi ni opaziti prav nobenega omahovanja, čeprav velebitniško časopisje pripoveduje nekaj drugega. Rudarjem na počitnicah so se pridružili tudi kurjaši, strojniki in delavci pri sesakah, voda pa zaliva rudnike. Treba bo najbrž nekaj tednov sesati vodo iz rudnikov, preden bodo lahko zopet delali v rudnikih.

Superintendentje, rudniški predelavalci in rudniški inženirji delajo pri parnih kotlih, strojih in sesakah v glavnih rudnikih, da jih popolnoma ne zalije voda. Mnogi pisarniški delavci se kar razpovedujejo odločno, vendar v rudnikih in so izrekli, da so bili najeti za opravljanje pisarniških poslov in ne kopanje premoga.

Delo v rudnikih je zaradi tega ustavljeno popolnoma, ker so rudarji organizirani industrijsko. Samoposebno je, da vsi delavci, ki delajo v rudnikih, niso rudarji v tem smislu, da kopljejo premog. Med njimi so tudi delavci, ki delajo zunaj rudnika in prejema jo je \$4.37 dnevne mezde, ali vsi pripadajo k eni organizaciji.

X takozvanih kompanijskih rudnikih prejema rudarji, ki kopljejo premog, po \$4.37 na dan. Rudar, ki dela za takozvanega pogodbenega rudarja, pa prejema po \$4.85 dnevne mezde; rudar, ki ga je najel zase, kakršnih je komaj pet odstotkov vseh rudarjev, zaposlenih v antracitnih rudnikih, pa zasluži na dan od osem do deset dolarjev.

Kako naj rudar v času te dragine izhaja, če ima prehraniti poleg sebe še družino in zasluži nekaj manj kot trideset dolarjev na teden, je seveda velika uganjka.

Neki rudar v tem okraju ima hčerko, ki dela v neki tovarni, v kateri izdelujejo svilo. In hči več zasluži kot njen oče, ki dela 1,500 do 1,700 čevljev pod zemljo v vedni življenski nevarnosti.

Ne glede na to, kakšne uspehe bodo prinesle počitnice rudarjem, bodo rudarji prav zanesljivo glasovali za Debsa, ker vidijo v njem vsejega sobojevnika.

Iz raznih drugih rudniških okrajev prihajajo vesti, da se stotilo rudarjev na počitnicah vedno bolj množi.

DELO V ALABAMSKIH RUDNIKIH POČIVA.

Birmingham, Ala. — V rudnikih štirih velikih premogovniških kompanij delo popolnoma počiva, ker so rudarji zastavkali. Delo je ustavljeno tudi v jeklarni, ker ne morejo dobiti premoga. Vseh stavkajočih rudarjev je okoli dvajset tisoč.

“VOJNI SOD ODPRALJA VSE POSTAVE.”

TAKO SE JE IZJAVIL OKRAJNI SODNIK OKRAJA MINGO.

Vse ljudstvo v okraju Mingu se strinja s sodnikom, le premogovniški podjetniki niso sodnikovega mnenja.

Williamson, W. Va. — “Vojni sod ni postava, ampak je odprava vseh postav.” Tako je rekel sodnik James Dameron z okrajnega sodišča okraja Mingu, v katerega so bile odposlane vojaške čete na zahtevo premogovniških kompanij.

“Ako postoje kakšni vzroki za proglašanje vojnega sode v tem okraju, gentlemen, tedaj je treba vojni sod proglašiti za vso državo Zapadne Virginije.” je rekel sodnik Dameron, ki je govoril v začetku septembra pred veleporoto, ker je bil primoran prekiniti svoje počitnice zaradi proglašanja vojnega sode v okraju Mingu. Dejal je:

“Gentlemen, pred deset dnevi sem odšel, da imam teden dni počitnice. Preden je bil teden okoli, sem prejel brzojavko, ki je povedala, da je bilo pet sto zveznih vojakov poslanih v okraj Mingu. Vrnil sem se takoj, ker sem čutil, da je to moja dolžnost.

“Po svojem povratku sem našel, kar vam zdaj pripovedujem. . . Prav nobenih vzrokov ni za odposliljanje vojaških čet sem, tukaj ni vstaje, sploh ničesar, kar opravičuje vojni sod.

“Tupasec slika na ulici moče, ki se razgovarja o vojnem sodu. Dovolite mi povedati, da zardam, če slišim, da so nekakojni vojnemu sodu. Kajti oni ne vedo, kaj govore. Kaj je vojni sod? Koliko izmed vas ve to, ki niste tega še nikdar okusili ali pa študirali?”

Vojni sod je nekaj, kar odpravlja vaše državne zakone. Sploh ni postava, ampak odpravlja vse postave. Kar se zgodi pod vojnem sodom, nima ustavne ali legislativne sankcije.

“Naš governer (Cornwall) je mislil brezdvomno, da ravna pametno, če pozove zvezne čete na pomoč. On se izgovarja med drugim, da nekateri okrajni uradniki niso hoteli sodelovati z državo policijo pri izvajanju zakonov. Naj so bili kakršnikoli vzroki, nikakor se ne morem strinjati z njim o poti, po kateri zdaj hodim.

“Seveda gentlemen, mi moramo spoštovati naše zvezne vojske in pokazati, da spoštujemo ustavo, za katero so se bojevali. Prejalsi se bodo vojski vrnili v Camp Sherman s občutki, da mi resnica, kar se je govorilo o okraju Mingu, da je nekdo napravil veliko napako in da se tukaj ne šopiri brezpostavnost, zaradi katere so bili poslani sem.”

Vse ljudstvo v okraju Mingu se strinja s sodnikovimi besedami, izjemo delajo le premogovniški podjetniki, ki so pritiskali na governerja, naj pokliče zvezne čete na pomoč, češ, da so postale razmere v okraju popolnoma anarhistične.

Dva dni po prihodu vojakov se je odigral majhen dogodek, ki je igral v roke onim, ki so prijatelji vojnega sode.

Ob času vlakovega prihoda se je zbrala na železniški postaji gruča državljanov, med njimi tudi nekaj rudarjev. Neki vojaški kapitan je pa pristopil k rudarjem in dejal: “Ne želimo, da je kdo izmed vas tukaj okoli.”

Bile so sicer podžigalne besede, ki bi lahko vodile do argumentov, ali rudarji so se hladnokrvno obrnili in odšli. Naznanili so Lewis, predsedniku rudarske organizacije U. M. W. of A., kaj se je zgodilo, in Lewis je takoj brzojavil v Washington, da šest sto tisoč organiziranih rudarjev želi izvedeti, zakaj se izbirajo delavci v Zapadni Virginiji za namenom, da so insultrirani.

Protest je pomagal. Polkovnik Burkhardt je pozval svoje častnike na konferenco. Po tej konferenci so nastali bolj prijateljski odnosi med vojski in rudarji.

EMAGA FARMARSKO-DELAVSKE STRANKE V COLORADU.

Denver, Colo. — Kandidatje Neustrankarske lige in farmarsko-delavske stranke, ki so skupno nastopili na listi demokratske stranke pri primarnih volitvah zadnji teden, so zmagali. James S. Collins, kandidat Neustrankarske lige, je bil nominiran kandidatom za governerja, in W. R. Calliote, tudi neustrankar, je bil nominiran kandidatom za zveznega senatorja. Volitve so pokazale, da je demokratska stranka v Coloradu prešla popolnoma v roke Neustrankarske lige in farmarsko-delavske stranke.

CESTNOŽELEZNIŠKI VOZ UŠEL PO KLANCU

EDEN METEV IN ŠEST IN OSEMDESET RANJENIH.

Take so posledice stavkokoškega dela.

New York, N. Y. — Cestnoželezniška družba B. R. T. se je odločila, da zlomi za vsako ceno stavko svojih uslužbencev in najela je v ta namen stavkokoše, ki imajo toliko pojma o obratovanju cestnoželezniških voz, kot zajec o bobnanju. Posledica tega dražbičnega ravnanja je, da je ena oseba mrtva in šest in osemdeset ranjenih.

Po izjavi očividcev je voz na Flatbushovi cesti pridrvel s tako hitrijo po klanec nizdol, da je tresel v drugi voz z vso silo, iz katerega so ravno stopali potniki. Neseča se je dogodila komaj dobrih petdeset čevljev pred od mesta, kjer je silno neugodno povzročil stavkokoški motorik v letu 1918, pri kateri je bilo dva in devedeset oseb ubitih in dve sto ranjenih.

Pri pritisniti Kitajca Guan Hoota pod voz sredi nakopiženih podrtin. Poslali so klince na ptičev v bližnjo bolnišnico. Poklicati so morali tudi ognjevarce na pomoč, da so Hoota potegnili izpod voza.

Voz, ki je povzročil nezgodo, sta vodila importirana stavkokoša, ki sta dejala, da se pišeta James Mooney in Frank Edwards. Ko je Mooney, ki je opravljal delo motornika, opazil, da je kolizija neizogibna, je hitro skočil z voza in tekel, kar so ga noge nesle. Kasneje so detektivni artileristi stavkokoškega motornika in sprevoznika.

Dokazano je jasno, da je malomarnost kompanije povzročila nezgodo, smrt ene osebe in poškodovanje šestinosemdeset oseb, ker je najela kot stavkokoše ljudi, ki nimajo pojma o cestnoželezniškem obratu. Dolžnost državnega pravdnika bi bila, da prime krivice, to je kompanijo, in dvigne proti nji tožbo zaradi uboja. Ali bo državni pravdni pravdnik kaj takega podvzel?

Dne petega novembra 1918 se je dogodila še strašnejša nezgoda skoraj na ravnostem mestu in voz je vodil tudi takrat stavkokoški motorik. In kaj se je zgodilo takrat? Uvedla se je preiskava, kompaniji se ni zgodilo nič, in tako se je dogodila zdaj zopet druga velika nezgoda po krivdi kompanije. Tudi zdaj se ne bo zgodilo kompaniji nič. In dokler delavci ne bodo izvolili državnim pravdnikom moža, ki so ga sami postavili kandidatom, ni upati, da se bo ravnatelj katere kompanije skrivil je las na glavi, čeprav so s svojo malomarnostjo povzročili nezgodo, pri kateri so bila izgubljena človeška življenja.

JUGOSLAVIJA ZADRŽUJE FLEBISCIOT NA KOROŠKEM?

Celovec, Koroška, 18. sept. — (Assoc. Press) — Jugoslavija neče imakniti svojih čet iz prve plebisicinske zone na Koroškem ali reorganizirati svojo žandarmerijo kot zahteva medzvezniška plebisicinska komisija. Radi tega bo plebisicinska komisija najbrže primorana odložiti plebisit, dokler se položaj ne izboljša.

INDUSTRIJALNA VLADA SE POJAVLJA V ITALIJI.

Program delavcev za kontrolo tovarn, ki ima štirinajst točk, določa industrijalno vlado. Tovarnarji so za “enakopravnost in vzajemno odgovornost”. Okupacijsko gibanje delavcev se nadaljuje.

Rim, 19. sept. — 30,000 delavcev je okupiralo vse tovarne v Terniju, največjem industrijskem središču južne Italije. Edino ena tovarna za izdelovanje sintetičnega amonijaka, ki je pod kontrolo ameriških interesov, je ostala v privatnih rokah.

Rim, 19. sept. — Železničarji so zasegli prago od Rima do Tivolja, ki je lastnina belgijske družbe. Železnice, ki meri dvajset milj, je zdaj v rokah delavcev, ki jo bodo obratovali v svojo korist.

Pristanišni delavci se pripravljajo za okupacijo vse industrije v Palermu.

Turin, Italija, 19. sept. — Delavska garda v Fiatovih avtomobilskih tovarnah je večeraj zjutraj ujela tri vojaške častnike in jih prišla, da so ves dan opravljali najtežje delo pri karčem plavlju. Delavci so to storili s namenom, da častniki spoznajo, kaj je delo v kovinarski stroki. Ko so častniki dokončali delo, so podpisali izjavo, da dvajset lir na dan ni nobena plača za takšno delo.

Paris, 19. sept. — Po zadnjih poročilih iz Rima so nameščeni električne železnice v Milano, Bologna, Rimu in Tivoliju zasegli vse cestne železnice in odpravili ravnatelje in delavce. Še enkrat, selemle se nadaljuje normalno in na vozovih vihrajo rdečo zastave. Električne železnice v Milano in Bologna je zdrobila oba voza in pritisnila Kitajca Guan Hoota pod voz sredi nakopiženih podrtin. Poslali so klince na ptičev v bližnjo bolnišnico. Poklicati so morali tudi ognjevarce na pomoč, da so Hoota potegnili izpod voza.

Milan, 19. sept. — Gino Olivetti, posestnik Fiatovih avtomobilskih tovarn je izjavil, da se bo bojeval do skrajnosti proti štirinajstim točkam programa Splošne delavske zveze. Delavska kontrola pri njegovem mnenju pomeni ekaproprijacijo ali razlastitev tovarn. Dalje je rekel, da tovarnarji iz gube vsak dan deset milijonov lir odkar so delavci okupirali tovarne.

Milan, 19. sept. — Zveza kovinarskih delavcev v Italiji ima definitivni industrijalni program, ki se raztegne na vse ostale industrije, kadar kovinarji stalno obdržijo sedaj začasno okupirane tovarne. Pravzaprav je to program Splošne delavske zveze v Italiji. Objavil ga je Guarnieri, tajnik kovinarske organizacije, ki je delal pred ameriškimi poročevalci da bodo kovinarjem sledili vsi ostali industrijalni delavci, zlasti pa tekstilni delavci, ki so najmočnejši za kovinarji.

Program določa dvojno kontrolo in industrijah. En del kontrole imajo tovarniški delavski sveti (sovjeti), drugi del je pa v rokah vrhovnega industrijskega sveta, ki sestoji iz zastopnikov vseh delavskih industrijah, agrikulturnih in drugih organizacij. Kadar dobe delavci kontrolo vseh industrij v svoje roke, tedaj se ustanovi medindustrijalni svet, ki se dodeli ali pa nadomesti sedanjo vlado v Italiji.

Program, ki ima štirinajst točk, sledi:
1. Delavski svet kontrolira surovine.
2. Delavski svet nadzoruje prodajo izdelanega produkta.
3. Delavci določijo ceno produkta.
4. Delavski svet določa mezdno lestvico.
5. Delavski svet razsoja, za kakšno delo je ta ali oni delavec najbolj sposoben in na temelju svoje razsodbe razdeljuje delo.
6. Delavski svet kontrolira odslavljanje delavcev.
Nadaljevanje na 3. str. 2. kol.)

POLJAKI ZAHTEVAJO MEJO IZ LETA 1790.

Anglija je pretrgala politična pogajanja s Moskvo; gibanje proti Angliji v Aziji.

PROGLASITEV SOVJETSKIH REPUBLIKE V BELI RUSIJI.

Paris, 19. sept. — Poljska mlija naznanja, da bo poljska delegacija v Rigi predložila delegatom sovjetske Rusije sledeče tri glavne mirovne pogoje:

1. Vzhodna meja Poljake mora biti meja iz leta 1790, osiroma ob črti avstro-nemške fronte.
2. Ukrajina mora biti neodvisna in Poljska ne sprejme ukrajinskih delegatov na mirovni konferenci v Rigi.
3. Sovjetska Rusija mora izprazniti Ukrajino.

(Nedvomno so gornji poljski pogoji delo oficijelne Francije, ki neprenehoma sanja o “sanitarnem kordonu” od Baltika do Črnega morja. Nedvomna Ukrajina, katere nočejo imeti francoski imperialisti in poljski junaki, bi bila most za Francijo, da bi se združili s Poljaki.)

London, 19. sept. — Bredišna depeša iz Moskve, katero je podpisal Čičerin, se glasi, da s osiroma na dejstvo, ker je Anglija pretrgala politična pogajanja s sovjetsko Rusijo, se Lloyd George ne sme pritoževati, ako izbruhne veliko revolucionarno gibanje v Aziji proti Veliki Britaniji. V Raku je bil pred kratkim kongres mohamedanskih bojčevikov, na katerem so bili zastopani vsi narodi iz Azije, Male Azije in Afrike. Na tem kongresu je bil sprejet načrt za vojno proti evropskemu imperializmu v Aziji. Lev Kamenov, politični zastopnik sovjetske vlade, ki je pred nekaj dnevi zapustil London, je došel v Beval.

Kopenhagen, Danska, 19. sept. — Iz Kovna javljajo, da je bila te dni v Minsku proklamirana sovjetska republika Bele Rusije. Proklamacije so podpisali beloruski in litvinski komunisti in zastopniki židovskih komunističnih organizacij. Štirje jeziki — ruski, beloruski, poljski in židovski — so priznani kot uradni jeziki nove sovjetske republike.

London, 19. sept. — Uradno poročajo iz Moskve, da je zveča mornarica na Azovskem morju premagala Vranglovo floto in potopila sovražnega ruslisa, dva pa poškodovala.

Iz Varšave javljajo, da so poljske čete reokupirale trdnjavo Lutsk v Voliniji in prodirajo dalje proti vzhodu. V Galleiji se vrše ljuti boji ob rekama Gnila Lipa in Bug.

Riga, Letonija, 19. sept. — Domski in Joffe, načelnika poljske in ruske mirovne delegacije, sta danes konferirala, kdaj naj se prične pogajanje za premirje med Poljsko in Rusijo. V dvoran, kjer se ima izvršiti konferenca, je še visela slika bivšega ruskega carja, toda na zahtevo ruskih delegatov je bila odstranjena.

VREME.

Chicago in okolica: Jasno in gorko; zmejni južni vetrovi. Najvišja temperatura v zadnjih 24 urah 69, najnižja 61. Solnični izhod 6:35, zahod 6:25.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vrstajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.55 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov na vse, kar ima stik s uredništvom

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on application.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

Details in clipping a. pr. (September 1-30) poleg valnega imena in naslova pomeni, da smo je s tem časopisom postala garancija. Prosveta je prevodna, da se vasi ni ustavi lot.

JUGOSLOVANSKA VLADA IN JUGOSLOVANSKI KONZULATI V AMERIKI.

Zdi se, da sedanja jugoslovanska vlada ne ve, da prebiva največ jugoslovanskih izseljenikov v Združenih državah. Jugoslovani so naseljeni sicer tudi v Južni in Srednji Ameriki, Avstraliji, Afriki in Aziji, ali v tako velikem številu niso naseljeni nikjer kot v Združenih državah. Dolžnost vsake vlade pa je, da varuje interese svojih državljanov v tujini. V ta namen ustanovi vsaka država svoje konzulate v tujih državah, ki imajo nalogo, da varujejo interese svojih državljanov in pospešujejo še na drug način interese svoje države.

Zdaj je skoraj minile že dve leti, odkar je bilo sklenjeno premirje in tudi mir je že podpisan od mnogih držav. Ustanovila se je tudi Jugoslavija, ki nosi zdaj še oficijelno ime — kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, dokler ji ustavodajna skupščina ne da drugega imena ali pa sedanjega potrdi. Druge nove države so skrbele z ustanovitvijo potrebnega števila konzulatov v Združenih državah za interese svojih državljanov, Jugoslavija pa tega še ni storila.

Zdi se, da se gospodje, ki vodijo zdaj krmilo jugoslovanske države, niti ne zavedajo, koliko važnosti so jugoslovanski konzulati ne le za jugoslovanske državljane, ki prebivajo v Združenih državah, ampak tudi vobče z gospodarskega vidika za razvoj Jugoslavije.

V Chicagu še zdaj ni jugoslovanskega konzulata, da sicer v mestu in v bližnjih mestih prebiva do dve sto tisoč Jugoslovancev. Prišel je v Chicagu mr. Lazaravič, da nastopi službo jugoslovanskega generalnega konzula. Tako so poročali vsi angleški dnevnikarji.

Ko so po nekaj dneh nekateri Jugoslovani hoteli uravnati po konzulatu nekatere važne posle, so slišali, da mr. Lazaravič ni še oficijelno potrjen. Jugoslovani so pričeli vpraševati, zakaj se je to zgodilo in slišijo se razne govornice. Med drugim se sliši tudi, da je bil mr. Lazaravič sicer imenovan generalnim konzulom, toda kasneje je bil obveščen, da se ne more odpreti konzularna pisarna, ker ni denarja.

Ne vemo, koliko je resnice na teh govoricah, ali fakt postoji, da ni jugoslovanski konzulat skrajno potreben le v Chicagu, ampak tudi v drugih velikih ameriških mestih, v katerih so Jugoslovani naseljeni v velikem številu.

Izgovor da ni denarja, ne more držati, kajti konzularni dohodki iz pristojbin bi bili v Chicagu tako veliki, da se konzulat lahko vzdrži že s temi pristojbinami. Podporne organizacije imajo izplačati par sto tisoč dolarjev posmrtnin. Te kupčije se zdaj vrše vsa potom privatnih bank in denarnih agencij. Za pojačanje in razvoj trgovine in industrije v Jugoslaviji se ne more tudi ničesar storiti, dokler niso v Združenih državah ustanovljeni potrebni jugoslovanski konzulati. To lahko vsakdo spozna, ne da bi sebe prišteval med državnike.

Skoraj ne mine dan, da ne pride kateri Jugoslovanc v upravnništvo našega lista in prosil, da upravitelj rešuje zadeve, ki spadajo v konzularno delo. Tako ne more iti dalje in treba je, da se gospodje v Belgradu zbuje in store svojo dolžnost: ustanove potrebne konzulate v Združenih državah, kajti če se to ne zgodi, se bodamo osmešili pred vso ameriško javnostjo. Država, ki ne skrbi niti toliko za svoje interese, da ustanovi najpotrebnejše konzulate, ne more uživati ugleda v tujemstvu.

Apeliramo na jugoslovanske liste v Ameriki in starem kraju, da ne glede na politično struje, ki jo zastopajo, protestirajo proti takim razmeram, ki kličejo po takojšnji pomoči. Obračamo se pa tudi na soobr. Etbina Kristana, kateremu so znane razmere v Ameriki, da podučil gospode v Belgradu o važnosti jugoslovanskih konzulatov v Ameriki, ako se že sami ne zavedajo, kaj je naloga jugoslovanske države.

Zdi se, da se nekaterim gospodom v Belgradu, ki so zdaj na krmilu, še ne sanja, kaj je dolžnost države napram svojim državljanem v tujemstvu in na kakšen način je treba skrbeti za razvoj trgovine in industrije. Te besede se bode marsikomu zdelo malo preostre, ali odkrito povemo, da se nam zde še premalo hude, ko vendar že dve leti opazujemo to orientalsko ravnodušnost, ki je prinesla Jugoslovancem v teh dveh letih neizmerno škodo.

Enajsta redna konvencija J. S. K. J.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Mladič, da ima dovolj \$200 mesečno kot gl. tajnik SNPJ, katerega organizacija šteje na 18.000 članov. K temu je omenil delegat Matija Pogorelec, da je bil gl. tajnik John Verderbar raditega pustil tajništvo, ker ni dobil dovolj plače.

Pred zaključkom dopoldanske seje je bilo sklenjeno, da se vrši večerna seja v ponedeljek zvečer, ker itak ne bodo končali ta teden in ker provizorična pravila še niso izdelana.

Popoldanska seja 17. septembra. Na popoldanski seji je bila točka glede imena jednote prva na dnevnem redu in delegat Charles Zgonc predlaga, da naj se imenuje Jugoslovanska podporna jednota.

Nek drug delegat se izjavi in predlaga, kakršno ime je dobila jednota pri rojstvu, tako naj ostane še nadalje.

Vnela se je debata in med to debato izjavi konvencijni predsednik, da naj pojasni gl. tajnik in gl. blagajnik, ako je mogoče brez kakih velikih zaprek izpremeniti jednotno ime.

Gl. tajnik pojasni, da je prav lahko, ako se postopa pravilno namreč, da se izdela tozadevna resolucija, ki mora biti sprejeta z dvetretjinsko večino in potem naznani na zavarovalni departement, ker se s tem spremeni tudi točka v državni poslovnici.

Gl. blagajnik Brozich, pojasni in priporoča v daljšem govoru, da je za spreminitev imena. Izrazil se je, da govori popolnoma odkritosrečno, in da je izpremenitev potrebna k napredku jednote in kjer je on videl koristi za napredok jednot, da je vedno deloval in priporočal, ravno tako tudi se dan, ko je, za spremembo imena. Pojasni, da sedanje ime ne odgovarja namenu in tudi ne pravilom jednote. Nadaleje da beseda "South-Slavonic" ni pravilno, in tudi nima popolnoma nobenega pomena, ampak popolnoma namestu bi bilo "Jugoslav" katero ime je že svetovno znano; ravnotako je tudi a beseda "Catholic", ker vsled tega je lahko smatral, da je ta organizacija katoliška verska sekta in ker potem v pravilih ni nikjer nič o menjenežu o kaki veri oz. omeni veri sploh, je to farizejstvo; beseda "Union" tudi ni popolna ma na mestu ker s tem imenom bolje označuje strokovne organizacije ne pa podporna in da bi bila beseda Society ali pa Association. To ime je bilo dobro pred več leti, toda časi se spreminjajo in tako se mora tudi jednota, ako boča napredovati. Če bi pa n. tako živeli in delali kot so naš očetje, kam bi pa prišli! Sploh mišl, da sprememba imena ne bo pravi nič škodovala, ampak še koristila.

Odgovarja mu delegat Zbanič in pravi, da bodimo odkritosrečni in naj se nikar ne bahnimo in pretvarjamo. Ako se združimo je popolnoma neumestno spreminjati ime. Ako bi sedaj pred združitvijo spremeniili ime bi a tem najbolj užili starejši člani, ki veliko držijo na ime "katoliška", akoravno ni prav nič drugega katoliškega. Mladič člani, ko so že napredni in zavestni ter dovolj izobraženi se itak ne brigajo za ime. Beseda "South-Slavonic" je pa samo literarna napaka, in glasi bi se moralo v prevodu "South-Slavic"; beseda "Union" je pa popolnoma ne mesto, ker imajo tudi angleški podporne organizacije besedo "Union". Pustimo ime, katerega bo itak združitvena konvencija ako se združimo, spremeniila.

Delegat Zorič izjavlja, da se popolnoma strinja z gl. blagajnikom in podpira predlog za spreminitev imena, kajti sedaj je samo glava katoliška, ostalo je pa vse kaj drugega kot pa katoliško. Ako vse ostalo ne omenja prav nič o kaki veri, zakaj bi bila še glava, ki odganja nove člane. Nato sledi tajno glasovanje za spreminitev imena. Za spreminitev je glasovalo 36 članov in proti spremembi pa 55 članov. Ime ostane torej stara.

Nato predloži gl. tajnik Pishler resolucijo, ki prepoveduje vsako napadanje radi vere v uradnem glasilu in da se ne smejo priobčevati nobeni članki, vesti ali dopisi, v katerih bi se sploh neopazno budi radi politike ali vere. Sprejeta soglasno.

Nato predloži odbor, ki je bil izvoljen za sestavo nove združitvene pogodbe, namreč konvencijni predsednik Rudolf Perdan, gl. blagajnik George L. Brozich in delegat ter član odbora za sestavo pravil Anton Zbanič. Zdržitveno pogodbo, ki se glasi:

ZDRUŽITVENA POGODBA.

sklenjena med Slovensko narodno podporno jednoto, poslujočo in inkorporirano po postavih države Illinois, Jugoslovansko katoliško jednoto, poslujočo in inkorporirano po postavih države Minnesota, Slovensko delavske podporne zveze, poslujoče in inkorporirano po postavih države Pensilvanija, Slovensko svobodomiselnega podporna zvezo, poslujočo in inkorporirano po postavih države Illinois in Zapadno slovansko zvezo, poslujočo in inkorporirano po postavih države Colorado, kakor sledi:

1.) Omenjenih pet podpornih organizacij se združi v eno novo podporno organizacijo najkasneje do dne 31. decembra leta 1921, kateri organizaciji pa mora skupna konvencija določiti novo ime. Združenje se mora izvršiti pod charterjem Slovenske narodne podporne jednote, pod katerim poslujejo organizacije tako dolgo, dokler se združenje faktično ne izvrši in dokler zavarovalni departamenti držav, v katerih so bile omenjene organizacije inkorporirane, ne odobrijo te združitvene pogodbe.

2.) V slučaju, da ena ali več zmed omenjenih organizacij ne odobri te združitvene pogodbe, ali je ne sme ali ne more sprejeti, velja klub temu ta pogodba za ostale organizacije, ki jo sprejmejo in odobrijo.

3.) Premožanje, knjige in ploč vse drugo imetje posameznih organizacij, kase nameravajo združiti v novo organizacijo, stane pod kontrolo dotične organizacije, dokler ni združenje popolnoma izvršeno. Toda kakor hitro se združenje postavno izvrši in se izvolijo novi uradniki, se jim izroči vse premoženje posameznih organizacij pod pogoji, da pred izročitjem tega premoženja položijo od izredne konvencije določeno porokstvo za njih urade.

4.) Vse imenovane organizacije, ki se nameravajo združiti, morajo biti sto-odstotno solventne predno se morajo združiti v novo organizacijo. Solventnost vseh organizacij morajo preračunati kompetentni cenitelji (actuaries) in njih solventnost mora zadovoljiti zavarovalniški departament države v kateri so inkorporirane. Vsaki organizaciji, ki ni sto-odstotno solventna, se da šest mesecev časa v dožjo solventnosti.

5.) Ne kasneje kot v devetdesetih dneh potem ko zavarovalniški komisarji odobrijo to združitveno pogodbo, se mora sklicati izredna konvencija vseh prizadetih organizacij, ki se ne sme vršiti kasneje kot meseca decembra leta 1921. Čas in kraj izredne konvencije določijo združitveni odbor, izvoljen od prizadetih organizacij, v katerem ima Slovenska narodna podporna jednota 5 zastopnikov, Jugoslovanska katoliška jednota 4 zastopnike, Slovenska delavska podporna zveza 4 zastopnike, Slovenska svobodomiselnega podporna zveza 4 zastopnike in Zapadna slovanska zveza pa tri zastopnike.

6.) Omenjena izredna konvencija obstoji: a) iz glavnih odbornikov vseh prizadetih organizacij; b) iz članov združitvenega odbora vseh prizadetih organizacij; c) iz delegatov in delegatkinj vseh prizadetih organizacij, ki se volijo na sledeči način: eden delegat ali delegatinja na vsakih 50 do sto članov, dva delegata na vsakih sto do dvesto članov; do več kot dveh delegatov ni opravičeno nobeno društvo. Društva, ki imajo manj kot 50 članov, se lahko združijo z drugimi društvi, ki štejejo manj kot 50 članov, v dosegu zadostnega števila članov, da so opravičeni do enega delegata. Nobeno društvo se pa ne more razcepiti v svrhu zastopstva.

7.) Omenjena izredna konvencija ima polno oblast in pravico delati novo ustavo, pravila, premeniti uradnike, odbore in vse drugo poslovanje organizacije, če to zahteva večina zborovalcev. Toda glede imena nove organizacije se pa mora vpoštevati, kakor je navedeno v točki 1. te pogodbe. Vsi člani skupnih organizacij se imajo podvrženi sklepom skupne konvencije. Slo-

venska narodna podporna jednota mora pred izvedbo katerekoli nameravane združitve zakonito sprejeti in uvesti vse pogoje te pogodbe kot pravoveljavne dodatke sedanji ustavi in pravilom svoje organizacije.

8.) Izredna konvencija skupnih organizacij mora zajamčiti v svoji ustavi popolno svobodo verskega, političnega, etičnega in filozofičnega prepričanja za vse svoje člane in članice.

9.) Člatava, pravila in vse odločbe, ki jih sprejme konvencija skupnih organizacij, postanejo veljavne prvi dan četrtega meseca po zaključitvi skupne konvencije. Od zaključitve skupne konvencije pa do časa, ko stopijo v veljavo ovan pravila, se vpoštevajo pravila Slovenske narodne podporne jednote kot pravomočne za vso redno poslovanje nove organizacije. Vsi prizivi pa ali pritožbe, ki nastanejo v tem času, se imajo predložiti tozadevnim odborom nove skupne organizacije, ko tali pravomočno nastopijo svoje urade.

10.) V slučaju, da bi bila katera izmed omenjenih pet organizacij pred združitvijo pridržena povisati svoje prispevke v svrhu dosega sto-odstotne solventnosti, naj združitveni odbor omenjenih jednot in zvez posli preračunati po kompetentnem cenitelju (actuary) povprečno solventnost skupnih organizacij in konvencija združenih jednot in zvez naj potem določi novo lestvico na enakopravni podlagi za celokupno članstvo združene organizacije.

11.) Premožanje vseh skupnih organizacij se ima prenesti v skupno blagajno le pod nadzorom pravomočnega odbora skupne organizacije. Izvrševalni odbor nove organizacije ima polno pravico in oblast vpoštevati vse tajnike in druge uradnike prizadetih organizacij tudi ako isti niso bili izvoljeni v urade nove organizacije. Vsi prejšnji uradniki posameznih organizacij naj imajo prednost kolikor mogoče pri novi organizaciji.

12.) Vse stroške združenja, ne pa pripravilnih stroškov posameznih organizacij, plača nova skupna organizacija. Tujak so vsi tudi stroški glavnih tajnikov posameznih organizacij in drugih uradnikov, če so vpošteni od izvrševalnega odbora nove skupne organizacije. Njih dnevnice, vožnji stroški, pošiljanje opreme in sploh vse drugo, kar je v stiku z združitvijo skupnih organizacij.

13.) Vsa skupna krajevna društva obdrže radi točnosti pri poslovanju stare številke in imena, dokler ne stopijo v veljavo nova pravila ali dokler izvrševalni odbor nove skupne organizacije ne uvde novih števil. Vsa korespondenca med društvi in glavnim uradom skupnih organizacij, to je nove jednote, se vrši na starem pismenem papirju, dokler ne stopijo nova pravila v veljavo. Izvrševalni odbor nove skupne organizacije pa ima oblast in pravico določiti nove številke in preskrbeti vse potrebščine za krajevna društva nove organizacije za točno in praktično poslovanje z glavnim uradom.

14.) Stroške pri cenitvi solventnosti posameznih organizacij, če ista pristopijo k novi organizaciji, se plačajo iz skupne blagajne vseh prizadetih jednot, drugače pa trpi stroške vsaka posamezna organizacija sama. Cenitelj (actuary) pa mora biti priznan od zavarovalnega departamenta države Illinois in katerega poročilo zadovolji zavarovalniški departament te države.

Pogodba sprejeta in podpisana v imenu prizadetih jednot in zvez kakor sledi:

Mesto dan 192...
Podpis:
SLOVENSKA NARODNA PODPORN JEDNOTA
JUGOSLOVANSKA KATOLIŠKA JEDNOTA
SLOV. DELAVSKA PODPORN JEDNOTA
SLOVENSKA SVOBODOMISELNA PODPORN ZVEZA
ZAPADNA SLOVANSKA ZVEZA:

Ko je bila pogodba prečitana pojasnil glavni blagajnik da ta pogodba jamči popolno enakopravnost vsem članom in sicer glede dosega solventnosti, kar je zajamčeno v pogodbi.
Delegat Zbanič pojasni, da je ta pogodba zelo ugodna za J. S. K. J. dec pa še ne ve, ERKO bo,

ali jo bo sprejela SNPJ in d. n. organizacije.

Konvencijni predsednik Perdan izjavi, da so to naši pogoji, katere smo mi dali SNPJ in SSPJ in ako jih sprejmejo, smo združeni.

Nek delegat vpraša, ali bo assessment razdeljen na člane enako.

Gl. tajnik Pishler pojasni, da se ni treba bati, da bi ne bili interesi članstva dovolj zavarovani, ker bo to pogodbo pregledal zavarovalniški komisar, ki jo mora prej odobriti, predno se združitveni izvrši.

Delegat Meriel pravi, da je ta pogodba še vedno dovolj zvrta in da ni mogoče veliko zaupati.

Konvencijni predsednik Perdan omeni, da so pogoji v tej pogodbi popolnoma za vse organizacije, najbolj pa za JSKJ.

Delegat Zbanič izjavi, ko so izdelovali to pogodbo, da je imel pred očmi v prvi vrsti interese in pravice članstva JSKJ.
Nato se je debata zaključila in prešlo na glasovanje, ki je bilo tajno. Za pogodbo je bilo oddanih 73 glasov in proti pogodbi 15, en glas neveljaven. Nova združitvena pogodba je bila torej sprejeta z potrebno večino oddanih glasov.

Nadaljevalo se je ponovno sprejeto pravil.

Zbornica je sklenila, da je gl. tajnik upravičen do dnevnice in posem dolarjev za časa revizije in letnih sej poleg svoje redne plače, in da gl. tajnik ne sme opravljati nobenega drugega dela razun jednotnega, za kar je plačan od jednote.

Glede blagajniškega urada se je razvila precej živahna debata, ki ni bila pravi povseči sedanjemu gl. blagajniku. Delegat Tomič je namreč izjavil, da je slišal, da se trguje z jednotnim denarjem in rakel, da vsota jednotnega denarja naloženega na banki, nikakor ne sme presegati inkorporiranega kapitala banke, ki znanja na banki v Ely, kjer imajo sedaj jednota vloženi denar, samo 25.000 dolarjev.

Gl. blagajnik Brozich pojasni, kako je z denarjem na banki in da vse banke, trgujejo z vložnim denarjem, ker drugače bi ne moge izplačevati obresti. Kar se pa tiče inkorporiranega kapitala pa to ni nobena važnost, in da bi banka, na kateri je vpošlen še lahko zvišala inkorporiran kapital, česar pa ni hotela. Navedel je tudi neko banko v New Yorku, ki ima inkorporiranega kapitala samo 300.000, katere vlogo pa znašajo več milijonov dolarjev in katere delnice so po zelo visoki cen.

Omenjeno naj bo pri tem to, da je imela JSKJ koncem julija meseca t. l. vložnega denarja na banki v Ely \$123.420.78.

Konečno predlaga delegat Zbanič, da bančna vloga ne sme presegati \$20.000 na banki in ako uvidi gl. tajnik in gl. blagajnik potrebo, da se zviša bančna vloga se mora odpreti čekovni račun na neki drugi banki.

S tem je bil končan dneveni red popoldanske seje.

Poprsvak: V celotnem poročilu razun v poročilu delegatov, naj se čita pravilno Zorič in ne Zunič.

Razne vesti.

Kulturna drobtina iz Rusije. V Petrogradu je bila tekoči mese otvorena stalna razstava perijodičnega in neperijodičnega tiska (časopisov, knjig). Pri razstavi bo tudi čitalnica, kjer bo mogoče študirati vse razstavljene publikacije. — V Smolensku, kjer je sedaj mnogo delavstva in vojaštva, je bil ustanovljen "ustni" časopis "Rosta". Malo hišica, okrašena s humoristično-agitacijskimi letki, je urejena kot časopis. List ima vse rubrike, vsevki listek, lokalne vesti in kroniko. Vsk se trudnik bere svoje prispevke. List izhaja dvakrat tedensko in berejo ga pod milim nebom. — 1. julija so odposlali na Kavkas od vsruskega centralnega komiteja "Kavkaski Sowjet" literarnobrazovalni vlak obstoječ iz 14 vagonov. V vlak je radijeva postaja, dvorana za kino in ekspediji je pridelen kader iz ruskih sotrudnikov. — 1. julija je sklenila izobraževalna komisija rdeče armade, da se univ. rdeče armade v Petrogradu reorganizira. Zavod ima 5 fakultet. — 1. januarja 1919 je bilo v Rusiji 1799 otroških vrtec z 90.950 otroci. To število se je v danes 1. januarja 1920 zvišalo na 204.913 otroci.

Inozemstvo.

Nesreća ali delo norca, pravi-
jo v Londonu.

London, 19. sept. — Angleški
policijski uradniki so mnenja, da
je eksplozija v newyorskem Wall
Streetu, ki je trajala 36 življenj,
nesreća ali pa delo norca. Vod-
stvo vladnih tajnih detektivov
pravi, da nima nobenih informacij,
da bi bila razstrelba delo
"mednarodnih zarotnikov."

Koriki župan slabo spi, ampak
živi.

London, 19. sept. — Gladovna
stavka korikega župana Mackwi-
naya traja danes že 39 dni. Sino-
či so poročali, da je jetnik silno
slab, slabo spi in ima hude bole-
line.

Cork, Irsko, 19. sept. — Tukaj-
šnji sifantinovci so pripravljeni, da
angleška vlada ne bo dovolila pre-
peljati Mae Swineya iz Londona
v Cork, ako ga pusti umreti, kljub
temu pa delajo priprave za
velike demonstracije, kadar pride
vest, da je umrl.

Francozi poklali 200 Arabcev pri
Damasku.

Pariz, 19. sept. — Iz Bejruta
poročajo, da je četa Francozov
pod poveljstvom polkovnika Fol-
leta potokla uporne Arabce blizu
Damaska. 200 Arabcev je bilo u-
bitih.

Italija protestira proti srbskemu
okupiranju albanskih krajev.

Rim, 19. sept. — Italija prote-
stira, ker so srbske čete prekora-
čile albansko mejo iz leta 1913 in
zasedle večji kos teritorija na se-
veru in vzhodu Albanije. Vlada
v Beogradu je informirala Italijo,
da je novo albansko mejo začrtal
general d'Espercy, vrhovni po-
veljnik francoske armade v Ori-
entu.

Eksplozija bombe v Genovi.

Genova, 18. sept. — Včeraj je
eksplozirala bomba v tukajšnjem
borznom postopju. Materijalna
škoda je velika, toda ubit ali ra-
njen ni bil nihče.

Spor med Grki in Angleži.

Carigrad, 9. sept. — Med An-
gleži in Grki je prišlo do velikega
spora, vsledčesar so grške čete
prenehale z ofenzivnimi operaci-
jami v smeri proti Afiankarah-
sariju, čigar okupacija je potreb-
na, ako hočejo popolnoma odre-
zati Anatolijo od Carigrada. Za-
tezniki so ukazali Grkom, da naj
prenehajo z bojevanjem, kor upo-
je na mirovna pogajanja s Kemal-
om pašo.

Angleži očitajo Grkom, da so
strahopetci in slabi upravitelji.
Grki pa tožijo, da jim Angleži ni-
so dali tiste pomoči, katero so ob-
ljubili. Na ukaz Venizelosa se je
grški glavni stan v Mali Aziji vr-
nil v Atene.

Vrangel ne more nikamor.

Carigrad, 18. sept. — Vranglo-
va uprava v Sebastopolu prizna-
va, da so bile njene čete poraže-
ne severno od Azovskega morja
in boljševiki prodirajo proti Ma-
rijopolu in Pologu. Vrangel je iz-
gubil mnogo lahkih topov in ve-
liko število mož.

Kitajska je dala broc caristične-
mu poslaniku.

Peking, 16. sept. — Kitajska
vlada je formalno obvestila kne-
za Kodačeva, ruskega poslanika
na Kitajskem, katerega je imeno-
val se pokojni car, da naj zapre
svoje poslanstvo, ker danes ne
zastopa več Rusije; ravno tako
imajo prenehati vsi stari ruski
konzulati na Kitajskem. Ruski
poslanik in njegovi konzuli so se
vzdrževali z bokersko odkodni-
no, katero je kitajska vlada pla-
čevala ves čas tekom zadnjih dveh
let knezu Kodačevu. Zdej je pa
Kitajska prenehala plačevati od-
kodnino in ker je caristični po-
slanik prišel ob dohodek, mora
prenehati s "poslanstvom."

Splošna stavka v Avstraliji odvr-
njena.

Sydney, Avstralija, 17. sept. —
Splošna stavka strojnikov in ko-
vinarskih organizacij, ki zahteva-
je 44urni tedenski delavnik, je
odvrnjena. Voditelji delavcev so
sprejeli predlog vlade, da se nji-
lova stvar izravna v parlamentu.
Organizirani ovčarski pastirji in
ovčarstvi so izvojevali zmago.
Dobili so krajši delavnik.

Položaj v Mesopotamiji.

London, 19. sept. — Po urad-
nem poročilu je položaj v Mezo-
potamiji neizpremenjen, toda vla-

da upa, da svaže čete, ki so zdaj
na potu iz Indije, potlačijo upor-
ne Arabce. Boji med domačini in
Angleži se nadaljujejo v pokrajni-
nah 60 milj severozapadno od
Bagdada.

DELAVCI V ITALIJI NADA-
LJUJEJO OKUPACIJO.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

7. Delavski svet aranžira delov-
ne pogoje v tovarni in vsej indu-
striji.

8. Delavski svet kontrolira
splošne izdatke dela in ima ome-
jiti stroške sedanjih lastnikov in
direktorjev, ki so profitarski.

9. Delavski svet določa, kdaj
so potrebni novi stroji, kadar se
stari obrabijo, da ogrožajo življe-
nja delavcev in zmanjšujejo del-
avnost.

10. Delavski svet uveljavlj zakone
za telesno varnost in zdravje
delavcev.

11. Delavski svet skrbi, da last-
niki nabavijo orodje.

12. Delavski svet ima odpraviti
umetne krize v industrijah, ki jih
lastniki naredijo od časa do časa,
da odslavljaajo delavce.

13. Delavski svet mora prepre-
čiti, da se trgi ne prenapolnijo.

14. Zastopniki delavskega sveta
kontrolirajo tovarniško upra-
vo v glavnih pisarnah, pregledu-
jejo vse transakcije, odpravijo iz-
datke za propagando proti delav-
stvu in izvršujejo splošno nadzor-
stvo.

Zastopniki delodajalcev, ki
konferirajo v Milanu, prisnavajo,
da so delavski sveti tukaj in od-
praviti jih ni več mogoče.

Med tovarnarji divja hud no-
tranji boj. Med njimi sta dve
stranki. Starejši in bolj nazad-
njaški tovarnarji se trdovratno up-
irajo vsem zahtevam delavcev in
priporočajo boj do skrajnosti v
slepi nađi, da jim mora vlada pri-
ti na pomoč, a nekateri čelo upa-
jo, da jim prideta na pomoč
Francija in Anglija, ako je itali-
janska vlada nezmožna. Druge
stranka pa sprevidi, da je stari
sistem na smrtni postelji in da sta-
rifi časov ne bo nikdar več; ti to-

varnarji so pri volji sprejeti pro-
gram delavcev, kajti bolje je i-
meti nekaj kot nič.

Voditelji delavcev smatrajo, da
je Giolittijeva komisija, ki nosre-
duje med tovarnarji in delavci,
na njihovi strani. Komisija ima
nalogo sestaviti poročilo o polo-
žaju in ga predložiti vladi; na
podlagi tega poročila bo vlada
potem predložila zakon, ki bo vse-
boval večino delavskih zahtev.
Giolitti je posegel vmes šele po-
tem, ko je videl, da so tovarnarji
trmoglavili.

Delodajalci zdaj silovito napa-
dajo Giolittija in ga vprašujejo,
zakaj je bil nevtralen takrat, ko

so delavci osvajali tovarne, in za-
kaj je interveniral zdaj, ko si to-
varnarji ne morejo več pomau-
ti. Tovarnarji nazivajo vlado v
Rimu "zvesta dekla boljševikov."

Milan, 19. sept. — Gospodari
kovinarskih tovarn so sprejeli re-
zolucijo, ki se glasi, da delavci
lahko sodelujejo v upravi nji-
hovit podjetij, toda pod pogojem,
da je uprava enakopravna in da
imajo delavci in gospodarji vsa-
jemo odgovornost. Dalje so skle-
nili tovarnarji, da delavske orga-
nizacije ne smejo ovirati razvoja
industrije in da skupna uprava
prične šele tedaj, kadar kovinarji
izpraznijo okupirane tovarne.

"ANCHOR LINE"

PARNIK "ITALIA"

odpluje 23. septembra
v DUBROVNIK IN TRST

Cena za tretji razred v Dubrovnik \$125
Cena za tretji razred v Trst . . . \$100
in 25 vojnega daska

Oglasite se pri bližnjem Cunard Anchor agentu.

"CUNARD LINE"

Parnik "SAXONIA"

odpluje
dne 30. oktobra
NARAVNOST V HAMBURG.

Cena za tretji razred je . . . \$115.00
in 25.00 vojni davek.

Oglasite se pri bližnjem Cunard agentu.

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

436 West 23rd Street, New York, N. Y.

GLAVNICA \$1000,000.00, REZERVNI FOND \$30,000.00

Organizovana po postavah države New York, toraj Državna Banka

Priporoča se rojakom Slovencem da se v denarnih pošiljkih in drugih denar-
nih zadevah obračaje na njo v svojem maternem jeziku.

Posilja denar rojakov svojem, kakor tudi domačim hranilnicam, posojilni-
cam in bankam na obresti nosne vloge. Dobiva pošiljalcem denarja od
prejemnikov v starem kraju lastnoročno potrjena prejemna potrdila o pre-
jetem denarju tekom 4 tednov, a vlagalcem pa vložne knjižke. Pre-
jemna potrdila pošilja pošiljalcem denarja na ogled in njihovo nadaljnjo
rabo in jamči za izplačilo vsakega poslanega zneska.

Prejema denar v Depozit plodonosni in ga na vsakratno zahtevo brez odka-
za izplačuje.

Posejue denar na Liberty Bonde in druge vrednostne listine.

Prodaja šifartov za vse parniške črte preko oceana in Jadranskega morja.
Zastopa vse prvoredne parniške črte in je v stanju preskrbeti vam naj-
boljši prostor na kateremkoli parniku, ako jej to pravočasno naznačite
in pišete.

Cene parniških listkov preko oceana v tretjem razredu:

Francoska črta iz New Yorka v Havre. Na parnikih: Lafayette, La Lorraine, La
Savoie, Rochambeau po \$75.00. Na parniku La France \$95.00.
Cunard črta iz New Yorka v Liverpool. Na parnikih: Carmania, K. A. Victoria,
Royal George in Saxonia po \$85.00. Iz New Yorka v Cherbourg. Na parnikih:
Aquitania, Imperator in Maretania \$95.00.

American in White Star črta iz New Yorka v Cherbourg. Naparnikih: Adriatic,
Philadelphia in St. Paul po \$85.00. Na parniku Olympic \$95.00
Na ostalih črtah parniških društev je cena preko oceana po \$85.00

NARAVNOST V DUBROVNIK IN TRST

Cunard in Kezalic črti. Na parnikih: Argentina, Belvedere in Columbia do Dubrov-
nika po \$125.; do Trsta po \$120.; na parniku Italia in Calabria do Dubrovnika \$125;
do Trsta \$100; na parniku Pannonia do Dubrovnika ali do Trsta po \$125, na parniku
Pres. Wilson do Dubrovnika \$130; do Trsta \$125. Otroci po znižanih cenah. K vsa-
ki od navedenih cen je treba dodati še \$5.00 za vojno takso. Cena voznih listkov se
lahko menjanjo brez naznanila.

Plovitev: Calabria 1. sept.; Pres. Wilson 14. sept.; Italia 23. sept.
Belvedere Sept. 21.; Columbia Sept. 28.; Argentina Oktobra 7.; Pres. Wil-
son Novembra 3.

POSILJAMO DENAR V STARO DOMOVINO PO CENAH ONEGA
DNE KO PREJMEMO VAŠ POSLANI DENAR. PRI TI CENI SO VRAČU-
NJENI VSI STROŠKI, TAKO, DA PREJEMNIKU IZPLAČA TOČNO VSA
SVOTA, KI MU JE BILA POSLANA BREZ VSACEGA ODBITKA.

Cene denarja se dnevno dvigajo in padajo. Za to zaračuna banka poslani je
denar po borznem dnevnem denarnem tečaju tistega dneva, ko prafna denar od po-
siljalca. Odpošlje ga s prov posta na določeno mesto in tekom 4 tednov prejme o
pošiljatelj od prejemnika iz starega kraja lastnoročno potrjeno potrdilo o prejetem
denarju, katerega odpošlje pošiljalcu na ogled in daljno rabo.

Rojaki, ki se dnevno obračajo na nas v svojih denarnih zadevah, katere izvršu-
jemo vestno, ceno, hitro in točno, so z našim poslovanjem popolnoma zadovoljni.
Ako se še ne nahajate med njimi, tedaj izvolite pri prvi priliki polkusiti in prepri-
čali se boste, da je res tako.

Priporočamo se vašo naklonjenosti in beležimo s prijateljskim pozdravom

SLAVONIC IMMIGRANT BANK, 436 West 23rd Street,
NEW YORK, N. Y.

Slovenska Narodna Poliporna Jednota.
Ustanovljena 4 aprila 1904.
GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.
Izvrševalni odbor.
UPRAVNI ODBOR.
Predsednik: Vlasov Cahan, podpredsednik: Anton Hranec, član: 140, Copeland, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Hranec, član: 140, Copeland, Pa.
BOLNIŠKI ODBOR.
Nadzorni odbor.
Tiskovni odbor.
Zdravstveni odbor.

AKO ELITE DOBITI SVOJCE, narodnika in prijatelje
in domovine v Ameriko po niski ceni!
POSILATI DENAR HITRO in po najnižji ceni!
POTOVATI V STARI KRAJ po najkrajši ceni, tedaj se
obrnite na

EMIL KISS BANKIR
123 Second Ave. New York, N. Y.
Prodajam parobrodne listke in domovine v vse kraje v
Ameriko. Isključujem vse notarske posle in potrebne spise za
dobavo svojcev. Potnikom v stari kraj preskrbim potne liste
in računam le konsularna pristojbina.

DENAR V JUGOSLAVIJO
posiljamo hitro, točno in po niski ceni. Lastnoročno po-
dpirana potrdila od prejemnikov prejemimo v najkrajšem
času. Prodajamo
PAROBRODNE LISTKE
za vse črte za v in iz Evrope po originalni ceni. Preskrbi-
mo našim potnikom
POTNE LISTE,
kakor tudi vse druge potrebne potne priprave, ter izvršu-
jemo vse
NOTARSKES POSLE
vseh vrst, točno in po niski ceni. Vrečujemo isprave, ki
so potrebne za dobavo svojcev in domovine v Ameriko.
Prejemamo denar na
HRANILNE ULOGE
ter plačamo po 4% obresti. Odprite vaše vlogo pri nas še
danes. Isplacamo vsako še tako veliko vlogo na željo
vsačega vlagatelja takoj.
HEMETH STATE BANK 85 EAST 12th STREET
NEW YORK, N. Y.

Slovensko - Hrvatski bančni zavod.
ZA ZARBEZ — \$35.00
Dne 5. oktobra bomo
ukrvali veliko skupino Ju-
goslovanskih naravnost za v
Zagreb. Vsi oni, ki šele po-
tovati v to grupe, naj se takoj
prijavijo.
PRINODI IZ DOMOVINE.
Nevohar se zbira velika
družba potnikov iz Zagreba
pod vodstvom našega zastop-
nika. Kdor koli želi dobiti
svojce hitro, gotovo in po
niski ceni in pod jamstvom,
naj se takoj prijavi.
KUPUJTE SEDA
JUGOSLOVANSKE
DINARE — KRONE!
Iskano od države in jam-
stveno. Sedaj ali nikdar ne
bo boljše prilika, da se vsa-
koga denarja v kratki dobi
lahko napravi deset. Po-
siljite nam kolikor šelite do-
larjev in mi jih nalosimo za
vas v katerikoli hranilnico
v Jugoslaviji, ki si jo isbe-
rota, in mi vam preskrbimo
vložno knjižico. Sedaj je
čas, da pomagata svojim dru-
gom, dokler je še denar po
niski kurzi ceni. Posilj-
mo vaš denar pod jamstvom
v katerikoli kraj v Jugosla-
viji. Menjamo denarje po
najnižjih cenah. Vsi nave-
sti in pojasniti se dajejo
brezplačno. Obrnite se na
HENRY C. ZARO, BANKIR
89 CONYER SQUARE, NEW YORK CITY.

POTOP.

Zgodovinski roman

Spisal H. Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Nadaljevanje.)

"Rok!" je zaklical Zagloba razdražen, "treba je izvršiti kaj slavnega, da ne propade povsem moja slava. . . Te nesrečne opice, naj bi jih kuga zadušila! so me onečastile, da me bo vsakdo, kdor me le pozna, radi njih vlekel čez zobe. Moram se otresti te sramote, sicer me še proglašijo opičjim kraljem."

"Da, morate, stric!" odvrne Rok. "Vzel sem palačo Kazanovskih, sedaj pa vzamem še samostan. K temu mi pomagaj Bog! . . . Oh, proklete opice! . . . Ognja!" je zakričal in se obrnil k vojakom pri topovih in topovi so jeli bljuvati smrtonosne kroglice na obzidje bernardinske cerkve, ki se je jelo tresti. Švedov se je polastila groza, ker niso pričakovali od te strani napada. Opeka in omet se je jel kručiti in padati na branitelje, cerkev se je napolnila z dimom in švedje so jeli kričati:

"Dušimo se, dušimo!" Toda okna, opeka, apno in kroglice so čimdalje huje padale na švede; stene so se tresle ter žugale, da se poderejo. Švedje so se smikali od oken, skozi katere so metali topovi smrtonosne kroglice. Nakrat je na stotine grl jelo klicati saglasno.

"Beli prapor! Beli prapor!" Poveljnik Erskin pograbi prapor z lastno roko, in ga hoče razobesiti skozi okno, toda v tem hipu se odpro vrata z ropotom in cela lava napadnikov udere v cerkev, v kateri nastane mahoma grozno klanje. Nastala je za trenutek tišina ter se čulo samo žvenkljanje orožja in curljanje krvi, zalivajoče kameniti tlak svetilišča. Čez eno uro obupne borbe je naznanil zvon bernardinske cerkve Poljakom radostno novice, da je cerkev vzeta: Vojvoda Peter Opalinski pridirja na konju pred palačo ter vpraša:

"Kdo nam je prišel iz palače na pomoč?" "On, ki je vzel palačo Kazanovskih," odvrne Zagloba in se prikaže nakrat pred vojvodo. "Jaz!"

"Kako se imenujete?" "Zagloba." "Živel Zagloba!" zakliče na tisoče glasov. Zagloba zdrinja k vratom. Zmaga pijane tolpe se usujejo za njim, toda švedski ogenj je prenehal, namesto da bi se ojačil, popolnoma in v tem hipu se oglasi iz zvonika klic:

"Carnecki je udri v mesto!" Resnica, Carnecki je prebil stene hlae gdanskega poslanca ter vdrl v trdnjavo in ko je bila vzeta palača Danilovičev, ko so čez trenutek poznej zaplapolali praporečki Liteveev na obzidje cerkve sv. Duha, je spoznal Wittemberg, da je daljši upor brezupnešen. Švedje so se sicer še mogli braniti v hišah Starega in Novega Mesta, toda ondi so že mešanje sami pograbil orožje, torej bi se bil upor končal s strašnim porazom Švedov brez vsake nadeje na zmago. Radi tega so zatrobili trobentači na obzidju ter začeli mahati z belimi prapori. Ko so to videli poljski poveljniki, so pridržali napad. Na to je general Loewenhaupt, obkoljen od nekoliko polkovnikov pridiral h kralju, ki je že vzel mesto; toda ker ni hotel več prelivati krvi, je privolil v pogoje, katere je predlagal Wittembergu ob začetku napada.

Mesto je torej prišlo v roke Poljakom s vsem plenom (kar so ga Švedje ondi nakopili). Švedje so smeli vzeti s seboj samo to, kar so pripeljali s seboj iz Švedske. Posadka in generali so smeli svobodno oditi ter vzeti s seboj bolne in ranjene, kakor tudi gospe, katerih je bilo precej v mestu. Poljake, ki so služili Švedom, je kralj pomilostil, izključen od tega pomilostčenja je bil jedino Bogoslav Radzivil, s čemur se je Wittemberg tem lažje strinjal, ker se je nahajal v tem hipu z Duglasom pri Bugu.

Mir je bil takoj podpisan. Vsi zvonovi po mestnih cerkvah so naznanjali narodu, da je prestolnica prišla zopet v roke pravemu vladarju. Kmalu se je izšlo na tisoče revežev iz stanovanj ter prišlo zmagovalce prosit miloščine. Kralj je zapovedal, naj se razdeli med nje kruh, sam pa je odšel gledat odhod švedske posadke, obkoljen od posvetnih in cerkvenih dostojnikov. Okrog njega so se tudi zbrale vojske Čarneckega, Sapiehe in črnovojniki. Vsi so hoteli videti še zadnjikrat one švede, s katerimi so se borili pred nekotlikimi urami na življenje in smrt. Brž ko je bil podpisan mir, so bili nastanjeni pri vseh vratih poljski komisarji, kateri so imeli nalogo, naj pazijo če mar švedje ne odnašajo s seboj plena. Za sprejem plena pa je bila določena posebna komisija, nastanjena na sredi mesta.

Prva izmed vseh se je pojavila kotjica, katere ni bilo mnogo, ker je Bogoslavova konjica ostala v mestu ter bila uvrščena poljski; za njo so bili topničarji s lahkiimi topovi, kajti težke so morali švedje prepustiti Poljakom. Poleg njih so korakali vojaki s prižigalnimi zažigalicami. Nad njimi so plapolali razviti prapori, s katerimi so se klanjali poljskemu kralju. Topničarji so korakali ter rli ošabno naravnost v oči poljskemu viteštvu, kakor bi hoteli reči: "če se srečamo!" in Poljski so občudovali njih krepko rast ter njihovo neupogljivo voljo. Na to so se prikazali vozovi s častniki in ranjenimi. V prednjem je ležal ranjen Benedikt Oksentier, kateremu so izkazali poljski pešci čast. Za ranjenega so korakali pri odhodu noben švedski pešci; za njimi so se pojavili jezdeci z leskečimi se oklepi, čeladami in bojnimi rokavicami. V njihovem središču se je nahajal glavni štab, kateremu je načeloval Wittemberg. Pri pogledu na nje so jeli Poljski šumeti ter šepetati polglasno:

"Wittemberg gre, Wittemberg!" Čimbolj se je štab oddaljeval, tem bolj je naraščal tudi oni šum ter se naposled izpremenil

v zamolkel in grozen ropot sličn hrupu morja pred burjo. V daljavi, v poslednjih vrstah, se je začel nekak glas, kakor bi nekdo inel govor, na katerega je odgovarjalo na tisoč glasov. Človek bi bil prisegel, da se bliža burja iz daljave ter da izbruhne vso močjo. Dostojniki so ostrmeli ter nemirno zrlji na kralja.

"Kaj to pomenja?" vpraša Jan Kazimir. Med tem se je izpremenil trušč v pravcato burjo. Tolpe črnovojnikov so se pomaknile naprej in nakrat je nekoliko tisoč sabelj zabliskalo na soncu.

"Kaj to pomeni?" vpraša znovič kralj. "To je gotovo Zagloba!" reče Volodijevski, ki je stal poleg Sapiehe.

Volodijevski se ni motil. Koj ko so bili pogoj miru podpisani, se je starec toliko razrdil, da je kar onemel od jeze. Ko se je znovič strznil, je odšel k črnovojnikom ter jih jel šuntati proti Švedom. Ti so ga zadovoljni poslušali, ker so bili zelo razsrjeni na sovražnika ter ga niso hoteli spustiti živga. Radi tega je bilo Zaglobi lahko provzročiti nered ter posekati s sabljami Wittemberga. Po daljšem Zaglobovem govoru, katerega so poslušali celo vojaki redne vojske, je hipoma nekoliko tisoč sabelj zabliskalo na soncu in na tisoč grl je zaklicalo:

"Smrt Wittembergu, smrt!" K tem krikom črnovojnikov so se pridružili tudi redni vojaki in ogenj, ki ga je netil Zagloba, se je polastil vseh Poljakov.

Vsi so razumeli kaj to pomeni, toda niso znali kako tukaj pomagati.

"To je sramota!" zakliče kralj. "Kako je mogoče prelomiti dano besedo!"

Med tem so tolpe črnovojnikov in družinčadi čimdalje bolj bližale Švedom; sablje so bliskale na soncu in divji krič je naraščal.

Wittemberg je bil bled ter je trepetal kakor mrzličan. Maršalovo žezlo mu je odpadlo iz rok in zastokal je. Tolpe razbrzdanih črnovojnikov so se že bližale njegovemu štabu. Generali so izdrli sablje, in hoteli umreti kakor vitezi. Toda v tem hipu pridirja k nesrečnežem Volodijevski ter udari po črnovojnikih in jih tako odreže od Švedov. Krik razjarjene tolpe, pomešan s krikom Lavdaneev, je bil grozen, toda poslednji so obkoljili štab s konji in sklenili, da ga branijo z lastnimi prsi.

"H kralju!" zakriči Volodijevski.

Švedje, obkoljeni od poljske konjice, katero so od vseh strani obkoljevali črnovojniki, so se urno napotili nazaj. Črnovojniki, razsrjeni valed ravnanja Volodijevskega so bili pripravljeni pobiti celo Lavdaneev, toda tem dospe na pomoč Vojnilovič in za njim Vilčkovski s kraljevim polkom in za njim knez Polubinski in vsi ti so odganjali črnovojnike in pripeljali naposled švedski štab pred kralja.

Ondi se zgrudi Wittemberg pred kraljem na kolena ter zakliče:

"Rešite nas, milostljivi kralj! Dali ste mi svojo častno besedo, podpisali dogovor miru, torej imejte usmiljenje! Ne pustite me moriti!" "Pomirite se!" reče kralj ter se obrne na stran, kar ni vedel, kaj mu je storiti in kako pomiriti razjarjene prostake, kateri so ne glede na navzočnost kralja, čimdalje huje pritiskali na švede. Redna poljska vojska je bila prisiljena, da se pripravi na boj. Pešci Zamojskega so se še postavili v bojno vrsto.

Kralj je pogledal Čarneckega, toda ta si je segel ter pull brado od jeze, ki ga je prevzela pri pogledu na razbrzdanost črnovojnikov.

"Treba je ostati mož-beseda!" reče kanceler Koritinski.

"Da, tako je!" pritrdil kralj. "Verjel sem vaši besedi kakor Bogu," se oglasil Wittemberg, "ter se nadejam, da me svetli kralj ne daste ugonobiti."

"Ha, saj tudi vi niste ostali mož-beseda," reče hetman Potocki. "S čim se kdo bojuje, od tega tudi pogine. . . Vi ste zajeli kraljev polk Wolfov navzile pogodbi."

"Tega nisem učinil jaz, marveč Mueller!" odvrne Wittemberg. Hetman ga prezirljivo pogleda, obrnil se h kralju in dostavi:

"Milostljivi kralj! Jaz ne govorim tega, da bi vas, svetli kralj! Jaz ne govorim tega, da ne veritate dani besedi. Naj ostane verolomstvo na njih strani."

"Kaj nam je torej početi?" "Ako jih pošljemo v Prusijo, odrine brezdvomno petdeset tisoč plemičev za njimi k Pultusku ter jih raznese s sabljami. . . Treba bi jim bilo dati celo armado za stražo, a tega mi ne moremo učiniti. . . Ali čujete, kako tulijo? . . . Treba je najprej spraviti jih na varno ter jih še le potem odposlati, ko potihne nemir."

Toda vprašan je, kako jih spraviti na varno? vpraša vojvoda ruski. "Kam jih hočemo nastaniti? . . . Radi njih vendar ne sme nastati midsodna vojna!"

"Pošljite jih k meni v Zamostje," se oglasi starosta kaluški. "Jaz jih bom znal ubraniti pred plemstvom."

"Toda na poti, kako jih ubranite, gospod?" "Nu, tega še niste čuli, da bi se plemstvo hotelo spoprijeti z Zamojskim."

Ko vidi Wittemberg, da ne grozi njegovemu življenju nevarnost, začne ugovarjati.

"Ne, tega nismo pričakovali!" reče. "V takem slučaju vas ne oviramo! Pot vam prosta," reče Potocki in mu pokaže pot.

Ameriške vesti.

STRAŠNA NAJDBA JE OŽIVILA STARE SPOMINE.

Vincennes, Ind. — Na Jordonovi farmi v okraju Lavrenciju so našli dva okostnjaka. Ljudje so e takoj spomnili, da sta pred šestimi leti izginila dva oljna delavca in nihče ni vedel, kam sta odšla, čeprav so oblasti poizvedovale za njimi. Okostnjaka sta ležala tesno drug poleg drugega. Govorice se širi, da sta bila delavca umorjena, oropana in pokopana od neznanih morilcev.

WILSON JE DAL \$500 ZA OKOVO KAMPANJO.

New York, N. Y. — Upravitelj volilnega sklada demokratske tstranke je zadnje sobote prejel ček za \$500 od predsednika Wilsona kot prispevek za Coxovo kampanjo.

UBEŽNI KAZNENEC NEVARNO OBSTRELJEN.

Muncie, Ind. — 25-letni Maple Cox je pobegnil iz državne pabojševalnice v Jeffersonvillu in se je takoj po svojem begu zopet posvetil svojem staremu poslu — tatvini. Ko je izvršil vlom v družbi svojega tovariša James Powera, ju je zasačila policija. Skušala sta pobegniti, toda policaji so pričeli streljati na nju. Powers je pobegnil, čeprav je bil zadet. Cox je bil pa tako težko ranjen, da najbrž rani podleže.

BANDITJE SO ODNESLI BOGAT PLEN.

Louisville, O. — Šest banditov je nepričakovano vstopilo v tukanjsko banko, ko sta bili navzoči le dve uradnici. Odnegli so tisoč pet sto dolarjev, prezrli so pa več sto dolarjev, ki so ležali na blaginjski mizi. Pogledali tudi niso v varnostno shrambo, kaj je v njej, čeprav je bila odprta. Ko so bili banditje na delu, je vstopil neki tujec, katerega so banditje hitro zaprli v varnostno shrambo.

LETALO JE ZRUŠENO, LETALCO JE NEPOŠKODOVAN.

Elkhart, Ind. — Poštni letalec Riddelberger je padel s svojim letalom na turističnem polju blizu mesta. Letalo je razbito, letalec je pa ostal nepoškodovan. Okoli pet sto funtov pošte so prepeljali na železniško postajo, da jo popelje vlak proti vzhodu.

Tiho trpeče. Severa's Regulator. (Severa's Regulator) je posebno zdravilo za odstranjevanje teh bolečin in za popravilo neravnosti vseh vrstnih trpeč in deklet. To zdravilo je bilo znano in priljubeno mnogo let s najboljšim uspehom. Dobite ga pri vsaki lekarni. Redite prečitali, da dobite silovanje "Severajevga". Cena \$1.25 in 50 c. W. J. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA.

ZASTOPNIK ANTON JANKOVICH je sedaj na potovanju tudi za list "Prosveta" v državi Ohio in pozneje se namerava podati v državo Pennsylvanijo. Želim, da se rojaki naroče na list "Prosveta" in enako naj mu naši naročniki, ki jim je naročina potekla, izroče svojo ponovljeno naročnino. Za upravištvo "Prosvete," Filip Godina.

Zadimba, šališča in sajraznovrstnaja DOMAČA IZRAVILA. Katera priporoča magr. Kneipp, izvan vodne v salogi. Pišite po brezplačni cenik MATH. PEZDER P. O. Box 772, City Hall Station, NEW YORK CITY.

POSEBNA RAZPRODAJA

na soboto in ponedeljek dne 25. in 27. septembra t. l. po zelo znižani cenah — Na prodaj je 600 parov moških, in deških čevljev, 500 parov moških in za mladeniče rumenih in rjavih čevljev in prihranite si lahko od 50c do \$1.00 na paru. V zalogi imamo čevlje različne velikosti. Čevlje, ki so vredni \$8.00, lahko dobite za \$7.00. Mladeniške čevlje lahko kupite in si prihranite po 50c do \$1.00 pri vsakem paru.

Imamo tudi mnogo raznovrstnih ženskih copat in šlap po zelo znižani cenah na prodaj.

Če mu kupovati kje drugje, pridite in si ogledajte naše blago, ter se prepričajte sami.

Se vam ujudno priporočamo! PENCIL SHOE STORE, Ringo, Kans.

Ne čakajte!

Prostor na vseh boljkih parnikih je več tednov naprej razprodan, zato ne čakajte do zadnjega tedna, ako ste namenjeni potovati v stari kraj. V Vašo korist je, da se odločite za ta ali oni navedeni parnik in si prostor na njem zavarate. Mialite v naprej.

- NEW YORK — DUBROVNIK — TRST. 18. sept.—Belvedere. 21. sept.—Belvedere. 23. sept.—Italia. 28. sept.—Columbia. 7. okt.—Argentina. 3. nov.—President Wilson. NEW YORK — GENOA. 6. okt.—Regina D'Italia. 30. okt.—Re D'Italia. 6. nov.—Pesaro. NEW YORK — HAVRE ALI OBERBOURG. 17. sept.—La Lorraine. 18. sept.—Caronia. 21. sept.—Aquitania. 23. sept.—Rochambeau. 24. sept.—La Fayette. 30. sept.—Mauretania. 1. okt.—La Savoie. 7. okt.—Imperator. 6. okt.—La France. 12. okt.—La Touraine. 12. okt.—Aquitania.

Navedeni vozi red je podvržen sinčajnim spremembam. Pišite po cenik za posamezne parnike in razrede.

Potni listi: —Potnikom preskrbjim potne liste in drugo, kar rabijo za potovanje.

Iz starega kraja je do sedaj prišlo v Ameriko več slovenskih naseljencev, za katere sem jaz izdelal potrebne listine in katerim sem jaz poslal karte. Ako želite tudi Vi dobiti sem svoje sodrodničke, mi pišite za tozadevna pojasnila.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na

LEO ZAKRAJSEK 70 — 8th Avenue NEW YORK, N. Y.

MALI OGLASI

Classified Advertisements

POTREBUJEMO MIZARJE in sto delavcev za delo pri jeklenih in železnih železniških vozeh in 25 pomagaleev. Oglasite se pri: ROCK ISLAND LINES 124th Street and Ashland Ave. Blue Island, Ill.

POTREBUJEMO DELAVCE

za delo v skladišču za jeklo, stalno delo, dobra plača. Delo ponuditi.

Oglasite se pri: JOSEPH T. REYSON & SON 18th and Rockwell Sta. Vrata št. 3. Chicago, Ill.

NE SMETE BITI BREZ TE KNJIGE

Gotovo ste podjetni in ambiciozni — želite se povspeti. Brez znanja angleščine ne pridete daleč v tej deželi. Naročite si knjigo, ki vam bo odprla velik zaklad angleških besed. Vsaka slovenska hiša bi morala imeti Angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil Dr. Kern. Cena mu je \$5; naročite ga na ta naslov:

DR. F. J. KERN 6202 St. Clair St., Cleveland, O. Istotam lahko naročite Zornove pesmi za \$1.25, ki bodo prijale mladim in starim.

ŠIFKARTA IZ TRSTA V NEW YORK STANE SAMO \$56.00.

Najmanjša svota, kar računajo agentje za karto iz Trsta do New Yorka je \$38.00. Če hočete dobiti svojo rdbino ali prijatelje iz starega kraja v Ameriko, obrnite se za pojasnilo in potrebne listine na

MATIJA SKENČER javni notar za Ameriko in stari kraj.

5227 Busler St., Pittsburgh, Pa. Prihranil vam bo denar. — On je za narod, narod je za njega.

"Prosveta" prinaša zanimive vesti vsak dan. Ali ste naročeni na dnevnik "Prosveta"?

ŠKODELICA VROČGA ZDRAVILNEGA ČAJA. POZNANEGA POD IMENOM JUVITO, VAM PREŽENE PREHLAD IN KASELJ ČREZ NOČ. Vas obaruje pred gripo, influenco in pljučnico. To je kricistilec, očisti želodec, obisti in čreva, to je domače zdravilo in ni skoro boljšega. Vsebuje samo čista zelišča. Se toplo priporoča proti revmatizmu. Pošljite nam \$1.04 za veljk zavitek, \$2.75 za tri zavitke ali \$5.24 za šest zavitkov. Nekoliko za poskušnjo pošljemo zastonj. JUVITO LABORATORY, South Hills Branch 60 -1- -1- Pittsburgh, Pa. Prodaja se tudi v obliki kroglic.

Premislite dobro, komu boste izročili denar za pošiljatev v stari kraj ali pa za vožnjajstke.

Sešaj živimo v času negotovosti in storabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakonni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju. V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane spreke starih izkušenim in premočnim tvrdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje. Naše denarne pošiljave se zadnji čas po novi rvest in na novi način primerne sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo. Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft. TVRDKA FRANK SAKSER, 62 Cortlandt St., New York, N. Y.